

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อ เสนอแนะ

งานวิจัยนี้ศึกษาคำลงท้ายในภาษาถิ่นขอนแก่น ใน 3 หัวข้อ คือ

1. ลักษณะทางเสียงและโครงสร้างพยางค์ของคำลงท้าย ในภาษาถิ่นขอนแก่น
2. การใช้คำลงท้าย ในภาษาถิ่นขอนแก่น
3. คำลงท้ายที่ใช้ร่วมกันในประโยค

ผลการศึกษา สรุปได้ดังนี้

1. ลักษณะเสียงสูงต่ำของคำลงท้ายในภาษาถิ่นขอนแก่น มี 7 ลักษณะ คือ

- 1.1 เสียงสูงระดับ ไช้แทนด้วย /4/
- 1.2 เสียงกลางระดับ ไช้แทนด้วย /5/
- 1.3 เสียงต่ำระดับ ไช้แทนด้วย /2/
- 1.4 เสียงต่ำ-ขึ้น ไช้แทนด้วย /1/
- 1.5 เสียงต่ำ-ตก ไช้แทนด้วย /6/
- 1.6 เสียงกลาง-ตก ไช้แทนด้วย /7/
- 1.7 เสียงสูง-ระดับ-ตก ไช้แทนด้วย /8/

ลักษณะเสียงสูงต่ำ 7 ลักษณะนี้ ลักษณะเสียงในข้อ 1.1-1.6 ไม่ต่างจากคำปรกติ แต่ลักษณะเสียงในข้อ 1.7 เป็นลักษณะเสียงที่ต่างจากคำปรกติ

2. โครงสร้างพยางค์ของคำลงท้ายในภาษาถิ่นขอนแก่นมี 20 แบบ คือ

- 2.1 โครงสร้างพยางค์แบบ CV:¹ คำลงท้ายที่มีพยางค์แบบนี้มี 2 คำ
- 2.2 โครงสร้างพยางค์แบบ CV:N¹ คำลงท้ายที่มีพยางค์แบบนี้มี 2 คำ
- 2.3 โครงสร้างพยางค์แบบ CVS¹ คำลงท้ายที่มีพยางค์แบบนี้มี 1 คำ
- 2.4 โครงสร้างพยางค์แบบ CV:S¹ คำลงท้ายที่มีพยางค์แบบนี้มี 1 คำ
- 2.5 โครงสร้างพยางค์แบบ CV⁶-CV:N² คำลงท้ายที่มีพยางค์แบบนี้มี 1 คำ

- 2.6 โครงสร้างพยางค์แบบ CV:⁴ คำลงท้ายที่มีพยางค์แบบนี้มี 2 คำ
- 2.7 โครงสร้างพยางค์แบบ CVN⁴ คำลงท้ายที่มีพยางค์แบบนี้มี 1 คำ
- 2.8 โครงสร้างพยางค์แบบ CVS⁴ คำลงท้ายที่มีพยางค์แบบนี้มี 7 คำ
- 2.9 โครงสร้างพยางค์แบบ CV:⁵ คำลงท้ายที่มีพยางค์แบบนี้มี 1 คำ
- 2.10 โครงสร้างพยางค์แบบ CVS⁵ ถ้ามี 2 พยางค์ พยางค์หน้าจะมี

โครงสร้างพยางค์แบบ CV⁵- คำลงท้ายที่มีพยางค์แบบนี้มี 6 คำ

- 2.11 โครงสร้างพยางค์แบบ CVVS⁵ คำลงท้ายที่มีพยางค์แบบนี้มี 1 คำ
- 2.12 โครงสร้างพยางค์แบบ CV:⁶ คำลงท้ายที่มีพยางค์แบบนี้มี 1 คำ
- 2.13 โครงสร้างพยางค์แบบ CVN⁶ คำลงท้ายที่มีพยางค์แบบนี้มี 2 คำ
- 2.14 โครงสร้างพยางค์แบบ CVS⁶ ถ้ามี 2 พยางค์ พยางค์หน้าจะมี

โครงสร้างพยางค์แบบ CV⁶- คำลงท้ายที่มีพยางค์แบบนี้มี 9 คำ

- 2.15 โครงสร้างพยางค์แบบ CV:N⁷ คำลงท้ายที่มีพยางค์แบบนี้มี 1 คำ
- 2.16 โครงสร้างพยางค์แบบ CVN⁷ คำลงท้ายที่มีพยางค์แบบนี้มี 3 คำ
- 2.17 โครงสร้างพยางค์แบบ CV:S⁷ คำลงท้ายที่มีพยางค์แบบนี้มี 1 คำ
- 2.18 โครงสร้างพยางค์แบบ CV:⁸ ถ้ามี 2 พยางค์ พยางค์หน้าจะมี

โครงสร้างพยางค์แบบ CV³:- และ CV-^{4,5,6} คำลงท้ายที่มีพยางค์แบบนี้มี 16 คำ

- 2.19 โครงสร้างพยางค์แบบ CVV⁸ คำลงท้ายที่มีพยางค์แบบนี้มี 2 คำ
- 2.20 โครงสร้างพยางค์แบบ CV:N⁸ คำลงท้ายที่มีพยางค์แบบนี้มี 1 คำ

จากการศึกษาเปรียบเทียบคำลงท้ายที่ปรากฏในโครงสร้างพยางค์ทั้ง 20 แบบ พบว่า

1. โครงสร้างพยางค์ของคำลงท้ายในภาษาถิ่นขอนแก่นที่ต่างจากคำปกติ มีอยู่ 7 แบบ คือ แบบที่ 4, 9, 10, 14, 18, 19, 20 ส่วนประกอบของพยางค์ที่ต่างจากคำปกติคือ ระดับเสียงสูงต่ำ

2. โครงสร้างพยางค์ของคำลงท้ายในภาษาถิ่นขอนแก่น ส่วนมากเป็นคำพยางค์เดียว ระดับเสียงสูงต่ำที่พบมากที่สุด คือเสียง /8/, /6/, /4/ และ /5/ ตามลำดับ ส่วนสระสั้น ยาวนั้น พบว่ามีจำนวนที่ใกล้เคียงกัน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างเสียงสั้นยาวของสระกับระดับเสียงสูงต่ำ พบว่า ถ้าเป็นคำที่มีสระเสียงสั้น ส่วนมากจะมีระดับเสียง /4/, /5/, /6/ และ /7/ ซึ่งพบในโครงสร้างพยางค์แบบที่ 7, 8, 10, 11, 13, 14 และ 16 ถ้าเป็นคำที่มีสระเสียงยาว ส่วนมากจะมีระดับเสียง /1/ และ /8/ ซึ่งพบในโครงสร้างพยางค์แบบที่ 1, 2, 4, 18 19 และ 20 ส่วนคำที่มีระดับเสียง /2/ ในข้อมูลมีเพียงคำเดียว และมีสระเสียงยาว

4. เสียงสั้นยาวของสระกับระดับเสียงสูงต่ำของคำลงท้ายแสดงความหมายที่สัมพันธ์กับการใช้ในประโยค ดังนี้

4.1 ถ้าแสดงเจตนาหรือทำที่ปรกติ ผู้พูดจะใช้คำที่มีสระเสียงสั้น และมีระดับเสียง /5/, /6/ และ /7/

4.2 ถ้าต้องการเน้น ย้ำ เพิ่มน้ำหนัก แสดงความจริงจัง หรือความรำคาญ ผู้พูดจะใช้คำที่มีสระเสียงยาว และมีระดับเสียง /1/ และ /8/ หรือคำที่มีสระเสียงสั้น มีระดับเสียง /4/ คำที่มีสระเสียงยาวนั้น ถ้าผู้พูดต้องการเพิ่มน้ำหนักมากขึ้น ก็จะออกเสียงยาวมากขึ้นเป็นพิเศษ

5. คำลงท้ายบางคำมีโครงสร้างพยางค์คล้ายคลึงกัน และยังคงความหมายหลักเหมือนกันด้วย จึงแบ่งคำลงท้ายที่ปรากฏในโครงสร้างพยางค์ 20 แบบนี้ได้ 2 ประเภท ดังนี้

5.1 คำลงท้ายที่ไม่แปรรูป คือคำลงท้ายที่มีรูปเดียว ส่วนประกอบของพยางค์ไม่สามารถเปลี่ยนไปได้ คำลงท้ายที่ไม่รูปรูปมี 31 คำ

5.2 คำลงท้ายที่แปรรูป คือคำลงท้ายที่ส่วนประกอบของพยางค์ คือระดับเสียงสูงต่ำ เสียงสระสั้นยาว ใดๆอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่าง เปลี่ยนไปได้โดยความหมายหลักไม่เปลี่ยน แต่จะเปลี่ยนความหมายย่อย คำลงท้ายที่แปรรูปมี 15 คำ

6. คำลงท้ายในภาษาถิ่นขอนแก่น ที่ปรากฏในโครงสร้างพยางค์ 20 แบบพบว่ามีคำห้องอยู่ 3 คู่ คือ

6.1 /mɛʔ⁴/ "นี่" และ /mɛʔ⁴/ "ชี้" ปรากฏในโครงสร้าง
พยางค์แบบที่ 8 เป็นคำไม่แปรรูปทั้งคู่

6.2 /sa⁴-ti⁸/ "นะสิ" และ /sa⁴-ti⁸/ "นะซี" ปรากฏใน
โครงสร้างพยางค์แบบที่ 18 เป็นคำไม่แปรรูปทั้งคู่

6.3 /tua⁸/ "ชี้" และ /tua⁸/ "ตี" ปรากฏในโครงสร้างพยางค์
แบบที่ 19 คำแรกเป็นคำไม่แปรรูป คำหลังเป็นคำแปรรูป

การใช้คำลงท้ายในภาษาถิ่นขอนแก่น

จากการศึกษาการใช้คำลงท้ายในภาษาถิ่นขอนแก่นในประโยค 3 ชนิด คือ

1. ประโยคแจ้งให้ทราบ
2. ประโยคบอกให้ทำ
3. ประโยคถามให้ตอบ

ผลของการศึกษา สรุปได้โดยตาราง ดังนี้

ตารางที่ 8 สรุปการใช้คำลงท้ายในภาษาถิ่นขอนแก่น

รูปประโยค	ความหมาย	คำลงท้าย
แจ้งให้ทราบ	1. แสดงการบอกเล่า	1. /dɛ: ⁸ / "นะ"
		2. /di: ⁸ / "นะ"
		3. /ju: ⁴ / "อยู่"
		4. /p ^h un ⁷ / "นั่นะ, เชียว"
		5. /nɔʔ ⁴ / "นะ"
		6. /tua ⁸ / "ชี้"
		7. {ləw} /ləw ⁶ /~ /lɛ ¹ / "นะสิ, นะซี"
		8. {dɛ} /dɛʔ ⁵ /~ /dɛ: ⁸ / "ง, ใจ"
		9. {tua} /tuaʔ ⁵ /~ /tua ⁸ / "ตี"
		10. {p ^h a-na} /p ^h ɛ ⁵ -naʔ ⁵ /~ /p ^h ɛ ⁸ -na: ⁸ / "ว่าไง"
		11. {lɔ} /lɔʔ ⁶ / /lɔ: ¹ / "ละ"

	<p>2. แสดงความขัดแย้ง</p>	<p>1. /ka⁶-daɽj²/ -นี่-</p> <p>2. /mɛʔ⁴/ -นี่-</p> <p>3. /sa⁴-t i⁸/ -นี่ซี-</p> <p>4. /na⁸/ -นี่, น้า-</p> <p>5. /bɔ⁸/ -เรือ-</p> <p>6. {dɔk} /dɔk⁶ /~ /dɔ:k¹ / "ทอก, ร็อก"</p>
	<p>3. แสดงการคาดคะเน</p>	<p>1. /t i:³-k^h i:⁸/ -นี่ง-</p> <p>2. /t i:⁸/ -นี่ง-</p>
	<p>4. แสดงการคำพยาน</p>	<p>1. /cɔ:⁷/ -นี่ฉ-</p> <p>2. /sam⁷/ -นี่ฉ-</p> <p>3. /la:¹/ -นี่-</p> <p>4. {waj} /waj⁷ /~ /wa:⁸/ -นี่นา, นี่น้ำ-</p>
	<p>5. แสดงการตาม</p>	<p>1. /t i?⁸/ -หรือ-</p> <p>2. /paj⁴/ -หรือยัง-</p> <p>3. {bɔ} /bɔ?⁶ /~ /bɔ?⁴/ -ไหน, มี่ย-</p>
	<p>6. แสดงสถาปนา</p>	<p>1. /k^h ap⁵/ -ครัว-</p> <p>2. /k^h a?⁶/ -กะ, กะ-</p>
<p>บอกให้ทำ</p>	<p>1. แสดงการฟัง</p>	<p>1. /da⁸/ -นี่-</p> <p>2. /mɛʔ⁴/ -ฉ-</p> <p>3. /na⁸/ -นี่, น้า-</p> <p>4. {du} /du⁷ /~ /du⁸/ -อ-</p> <p>5. {t^ha-mɛ} /t^ha⁶-mɛ⁷ /~ /t^ha⁶-mɛ⁸/ -ฉ, ซี-</p> <p>6. {wa-de} /wa⁵-de⁷ /~ /wa⁵-de⁸/ -นี่, น้า-</p>
	<p>2. แสดงการขอร้อง</p>	<p>1. {nɛ} /nɛ?⁴ /~ /nɛ:⁴/ -หน้อย-</p> <p>2. {t^hɔ} /t^hɔ?⁶ /~ /t^hɔ:¹/ -เดอะ, เลบ, เดอะ, เลียบ-</p>
	<p>3. แสดงการยินยอม</p>	<p>1. /sa?⁴/ -เดอะ-</p> <p>2. /lo:t⁷/ -เลบ, เดอะ-</p> <p>3. /sa⁴-t i⁸/ -ชะฉ-</p>
	<p>4. แสดงการชักชวน</p>	<p>1. /nɔ?⁴/ -นี่-</p> <p>2. {bɔ} /bɔ?⁶ /~ /bɔ?⁴/ -ไหน, มี่ย-</p>

	5. แสดงการปดขใจ	1. /naʔ/	"น่า"
	6. แสดงการท้ำทาย	1. /mɛː/	"ซี"
	7. แสดงสถานภาพ	1. /kʰap⁵/ 2. /kʰaʔ⁶/	"ครับ" "คะ, ค่ะ"
ถามให้คอบ	1. แสดงความสงสัย	1. /bɔʔ⁵/ 2. /kʰan⁶/ 3. /nɔː⁵/ 4. /nɔː⁶/ 5. {hɪ} /hɪʔ¹/ /hɪʔ⁴/ 6. {tʰɛ} /tʰɛ⁶/ /tʰɛː/	"นะ" "ละ" "หนอ" "นะ" "นะ"
	2. แสดงสถานภาพ	1. /kʰap⁵/ 2. /kʰaʔ⁶/ 3. /waʔ⁵/	"ครับ" "คะ, ค่ะ" "วะ"

ตารางสรุปการใช้คำลงท้ายในภาษาถิ่นขอนแก่นนี้แสดงให้เห็นว่า

1. คำลงท้ายในภาษาถิ่นขอนแก่น ส่วนมากจะปรากฏในประโยคได้ชนิดเดียวที่ปรากฏ
ในประโยคได้มากกว่า 1 ชนิด มีเพียง 3 คำ คือ

1.1 /daː⁸/ "นะ" ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบ แสดงการบอกเล่า
ใช้ในประโยคบอกให้ทำ แสดงคำสั่งอย่างอ่อน
แสดงการเชิญชวน หรือแสดงการแนะนำ

1.2 /naː⁸/ "น่า" ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบ แสดงการขัดแย้ง
ใช้ในประโยคบอกให้ทำ แสดงคำสั่ง

1.3 {bɔː} /bɔʔ⁶/ ~ /bɔʔ⁴/ "โหม, มั้ย"
ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบ แสดงการถาม
ใช้ในประโยคบอกให้ทำ แสดงการชักชวน

2. คำลงท้ายที่แสดงสถานภาพ /kʰap⁵/ "ครับ" และ /kʰaʔ⁶/ "คะ, ค่ะ"
สามารถใช้ในประโยคได้ทุกชนิด ส่วนคำแสดงสถานภาพ /waʔ⁵/ "วะ" ใช้ได้เฉพาะใน
ประโยคถามให้คอบ

คำลงท้ายที่ใช้ร่วมกันในประโยค

คำลงท้ายในภาษาถิ่นขอนแก่นที่ใช้ร่วมกันได้มีจำนวนจำกัด และมีตำแหน่งปรากฏร่วมกันที่แน่นอน ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. คำลงท้ายในภาษาถิ่นขอนแก่นที่ใช้ร่วมกันได้ในประโยคมี 20 คู่
2. คำลงท้ายที่แสดงเจตนาจะใช้ร่วมกันในประโยคเพียง 2 คำ ถ้ามีคำที่ 3 จะเป็นคำลงท้ายที่แสดงสถานภาพ /k^hap⁵/ "ครับ" และ /k^haʔ⁶/ "คะ, ค่ะ" เท่านั้น
3. คำลงท้ายที่แสดงสถานภาพ /k^hap⁵/ "ครับ" และ /k^haʔ⁶/ "คะ, ค่ะ" ใช้ร่วมกับคำลงท้ายที่แสดงเจตนาได้ทุกคำ โดยจะปรากฏในตำแหน่งหลังสุดเสมอ
4. คำลงท้ายที่แสดงสถานภาพ /waʔ "วะ" จะใช้ร่วมกับคำลงท้ายที่แสดงเจตนาได้เพียง 3 คำ คือ /tiʔ⁶/ "หรือ" /boʔ⁴/ "มั๊ย" และ /paj⁴/ "หรือยัง" โดย /waʔ⁵/ จะปรากฏในตำแหน่งหลังเสมอ
5. คำลงท้ายที่แสดงสถานภาพทุกคำ จะไม่ใช้ร่วมกันในประโยค
6. คำลงท้ายที่ใช้ร่วมกัน จะลงเสียงหนักที่คำหลัง

การใช้คำลงท้ายร่วมกันในประโยค และความหมายของคำลงท้ายที่ใช้ร่วมกัน

1. คำลงท้ายที่หน้าหน้า เป็นคำที่กำหนดว่า คำลงท้ายที่ใช้ร่วมกันจะปรากฏได้ในประโยคชนิดใด กล่าวคือคำลงท้ายที่หน้าหน้า เมื่อใช้เป็นคำเดียว ใช้ในประโยคชนิดใดเมื่อใช้ร่วมกับคำลงท้ายอื่น ก็ยังคงใช้ในประโยคชนิดนั้นโดยไม่มีข้อเปลี่ยนแปลง ยกเว้น /dɔk⁶/ เมื่อมี /ti:⁸/ ตามหลัง จะใช้ในประโยคได้น้อยชนิดลง คือถ้าใช้เป็นคำเดียว จะใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบทั้งเพื่อความรับรองและปฏิเสธ แต่เมื่อ /ti:⁸/ มาใช้ร่วมในตำแหน่งหลัง จะใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบเฉพาะเพื่อความปฏิเสธ
2. คำลงท้ายที่ใช้ร่วมกัน จะแสดงความหมายร่วมกันทั้ง 2 คำ โดยคำลงท้ายที่ตามหลังจะช่วยเสริมความหมายของคำลงท้ายที่หน้าหน้า

ข้อ เสนอแนะ

1. ควรศึกษาคำลงท้ายในภาษาไทยอื่น ๆ ในตนเองเดียวกันนี้เพื่อให้ทราบลักษณะและการใช้คำลงท้ายในภาษาไทยอื่นมากขึ้น
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบคำลงท้ายในภาษาอื่นของแก่น กับภาษาไทยอื่น ๆ